

Óli Jacobsen
olijacobsen@olivant.fo

Í hoyna í Streymnesi. V.f. Johild, systkinabarn Hensiu, Steinbjarta, Jana, Steinbjørn, beiggi Hensiu, Hanna, mamma Hensiu og Christian, pápi Honnu

ella tvey samdøgur í salt, og vórðu so kókað. Mamma plagdi viðhvørt at gera sós afturvið.

Grind var eisini ofta á Streymnesoyruni. Grindir plagdu eisini at vera aðra staðni í Sundinum. Eina ferð hildu teir grind til sunnanfyri Grønhólm, men tað gekk illa at fáa lívið av henni. Har var so sera hált, tí var tað so óarbeiðsligt.

Eg minnst eina ferð, abbi skuldi skera ein hval á háls. Hvalurin fór at sláa og sláa. Tá var abbi bangin fyri, at tað fór at vera hvalurin, sum gjørði enda á honum. Hann stillaði seg við sveivin og hvalurin slerdi tvørtur um abba. Tá var eg bangin, men ikki bilaði.

Niðri á Oyrini, har brúgvín er nú, har kundu liggja hvalir í hundradávís. Eina ferð doyðu 800 springarar har.

Tað kann sigast, at tað var nóg mikið av mati at fáa í Sundalagnum.

Tá varð spælt

Út fyri oyruni í Streymnesi standa rovini av “Golden Harp”. Hetta var eitt heilt skip, tá ið eg var lítil, men tað lá á liðuni. Tað hevði verið ankrað úti við Skarðsoyri, men tað hevði slitið og var rikið inn á land í einum illveðri. Tvey skip royndu at sleipa “Golden Harp” útaftur, men tað eydnaðist ikki.

Tað er merkiliga lítið, sum menn vita um hetta skip. Tað hevur ligið á hesum staði síðan umleið 1920.

“Golden Harp” var annars keypt til Føroya í 1903 av Niels Juel Joen-

sen, ættaður av Selatrað. Men hann hevði selt skipið aftur. Niels Juel var giftur við danskari konu, Almu, og tey búðu í Svendborg. Hann sigldi við enskum trolarum og druknaði ungur. Tað mest forvitnisliga, sum kann sigast um Niels Juel, er, at ein abbasonur hansara í 1960-unum giftist við systkinabarn sitandi kongin í Tailand. Tey fóru tó seinni frá hvørjum øðrum aftur. Niels Juel var annars pápabeiggi teir kendur Háberg-brøðurnar í Havn.

Vit spældu altíð har um kvøldarnar. Annars spældu vit nógv spøl so sum rundbólt og at sláa langa í túninum hjá okkum. Vit høvdu ikki tíð at spæla gerandisdagar. Tað gjørdur vit sunnudagar.

Eitt spæl var at gera holur niðri í bønum, tað kallaðu vit “lukke hul”. Hvør átti sína holu, og man skuldi kenna sína holu. Tað var ordiliga spennandi.

Bólturin bleiv kastaður, og so var at hyggja eftir hvørja holu hann kom í.

Øll runnu burtur, uttan tann, sum átti holuna. Hann skuldi royna at skjóta ein av hinum við bóltinum. Tann, sum varð raktur, átti so at rulla næstu ferð.

Eitt var at leypa um teigar.

Men tað varð ikki spælt í kirkjutíð. Tá skuldu øll vera innandura, um tey ikki vóru í kirkju.

Nú spæla børnini ikki so nógv úti sum fyrr. Nú er tað mest teldan. Tað er púra farligt fyri tey, sum fella fyri tí.

At ganga til neyta

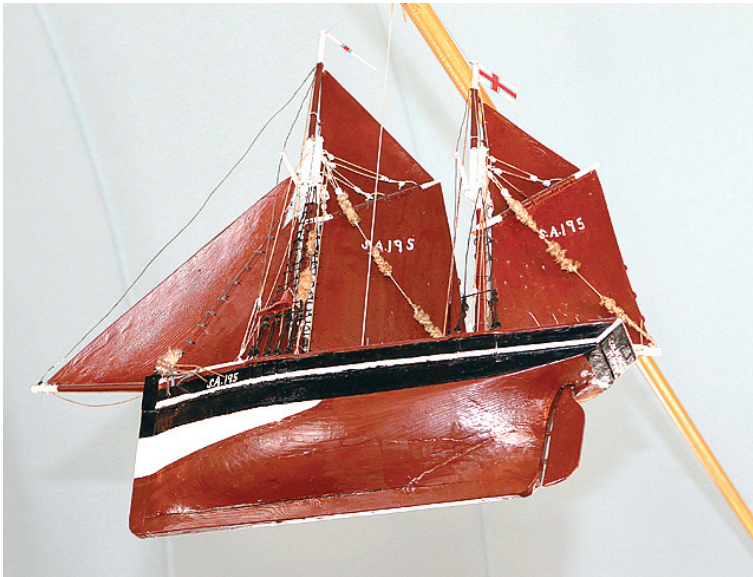
So vaks man upp, og eg gjørdist 13 ár. Tá fór eg at ganga til neyta. Mamma var við barn, og var komin so langt við eini systir míni, so hon orkaði ikki at ganga so langt. Vit høvdu tvær kýr tá. Omma hevði tvær og Lotta, kona ommubeiggja Óla Jákup, hevði eina. Mamma átti at ganga tveir dagar og omma tveir. Lotta orkaði ikki at ganga til neyta, so vit gingu eisini fyri hana. Hon hevði eisini sín brekaða mann sum áður greitt frá.

Eg plagdi at fara tveir dagar uppí slag og skuldi mjólka fimm kúm. Hetta var norður eftir móti Langasandi. Tað var ein fitt løta at ganga.

Men tá ið kýrnar lógu frammi í dalinum, plagdi eg at fara við súkklu. Hetta var sjálvsagt so nógv lættari. Tá hevði eg tvær dyllur á rygginum og tvær á stýrinum.

At ganga til neyta var ikki altíð lætt. Tað kundi viðhvørt vera trupult at finna kýrnar. Tær kundu jú fara hagar, sum tað passaði teimum. Eg kann greiða frá einum slíkum túri. Neytini lógu norður ímóti Langasandi. Tað var ein sovorðin mjørki í erva. Neytakonurnar funnu ikki neytini. Hákun beiggi var farin við mammu at bera. Tær vóru ikki komnar aftur í aftur, tá ið klokkan gekk nógv til midnátt.

Eg gjørdist bangin um tær og mátti tískil niðan til Sagga at greiða frá støðuni. Hann var tá farin í song, men kom upp aftur. Mamma

Modell av »Golden Harp« í Skopunar kirkju

»Golden Harp« sum hon framvegis sæst eftir meira enn 90 ár

hansara Kristina var eisini til neyta. Sagga og Kristian beiggi fóru at leita, og teir funnu neytakonurnar norðuri í Sundinum.

Tá vóru tær illa fyri, tí tær høvdu gingið nógv ov langt. Neytini vóru farin langt niðan upp um fjallið. Tær komu heim ta ferðina uttan mjólk. Morgunin eftir var farið avstað, og neytakonurnar funnu neytini omanfyri Gjánoyri.

Pápi mundi eina ferð komið sera illa fyri av eini kúgv. Hann var komin norður um hagaportrið. Hann hevði tá til arbeiðis at bota um vegin. Tá kemur ein kúgv stórleypandi oman við garðinum. Hon loypur á pápa og fellir hann niður. Pápi blakaði spakan í høvdið á henni, men tað gjørdi tað sama. Kúgvín hevði pápa millum knøini á sær, og hann fekk einki gjørt.

Men tá kom Tummas á Kjalnesi norðanifrá við bili og fekk bjargað honum. Eg veit ikki hvørji ørindi Tummas hevði, men tað var í hvussu er heppið, at hann kom. Hann fekk kúnna oman av pápa. Kúgvín varð sjálvsagt avsøgd.

Tarvar kundu vera vandamiklir Tað var sjálvsagt eisini tarvur í Streymnesi. Eg minnst ein tarv, hann var so óður, so eg veit ikki

hvat. Tá ið óður tarvur var í nánd var at royna at redda seg inn í gerðini Hvalvíksmegin.

Eina ferð vit vóru í torvi við Ánna Svørtu kom tarvurin úr neytaylginum beint yvir til okkum. Pápi koyrði allan matin, vit høvdu við okkum, úr leypinum. Hann koyrði síðan leypin uppá høvdið. So fór hann at íla eftir honum, og tarvurin var púra forskrekkur. Hann tók halan millum beinini og rýmdi.

Annars kann eg siga um pápa, at hann var av tí gamla skúlanum. Hann vildi bert hava pening, sum hann arbeiddi fyri. Tað fyrstu pensjónina sendi hann avstað aftur. Hann skuldi ikki liva av olmussu!

Komandi partur

Nú er barndómurin av, og Hensia verður konfirmerað. Hetta merkir eisini, at nú skal arbeiðast. Hetta gjørdist millum annað hjá Sonnu, konu Poul A. Restorff.